Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 204115 | Cena pojedyńczego egzemplarza 15 groszy.

DRWĘCA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Nasz Przyjaciel“ i „Rolnik“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,35 zł z doręczeniem 1,50 zł miesięcznie. Kwartalnie wynosi 4,00 zł, z doręczeniem 4,50 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-łamowej 10 gr, na stronie 3-łamowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. – Ogłoszenia zagr. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Druk i wydawnictwo „Drwęca“ Sp. z. o. p. w Nowemmieście.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze.

Rok VII. Nowemiasto-Pomorze, Sobota, dnia 26 marca 1927. Nr. 37

Uroczysty obchód 6-tej rocznicy plebiscytu na Górnym Sląsku.

W Katowicach i całym Górnym Śląsku odbyło się w niedzielę, dnia 20 marca wielka manifestacja w 6-tą rocznicę plebiscytu.

W dniu 20 marca przedstawiciele ludu górnośląskiego zebrali się na rynku katowickim, by w szóstą rocznicę plebiscytu ponownie dać wyraz nierozerwalnej łączności swej z Macierzą.

Odezwa, którą przy tej sposobności wydał komitet wykonawczy tej manifestacji narodowej, rozpoczyna się skromnem zdaniem: Dla Górnego Śląska bardzo ważnym dniem historycznym jest 20 marca 1921 r. W dniu tym odbył się pamiętny nam dobrze plebiscyt, przez który lud śląski wypowiedział swą wolę należenia do Polski jako swej Ojczyzny.

Plebiscyt ten odbył się — jak wiadomo — 20 marca 1921 r. w warunkach wprost potwornych. Do głosowania dopuszczono szarańczę 200.000 przywiezionych z całego świata i z Niemiec rzekomych „emigrantów“ śląskich, którzy powiększyli liczbę głosów niemieckich. Ten sam skutek wywarła szalona presja, wywierana przez Niemców, fabrykantów i przedsiębiorców na robotnika polskiego. Do terenu plebiscytowego wbrew woli Polaków przydzielono też zupełnie zniemczony powiat glupczycki.

W wyniku plebiscytu przydzielono do Polski tylko część Górnego Śląska, odcinając od państwa polskiego znaczną część polskiego zagłębia węglowego.

Nie odnieśliśmy pełnego zwycięstwa, ale uratowaliśmy dla Polski choć część prastarej ziemicy śląskiej.

Przyznany nam Górny Śląsk zaczął żyć znowu życiem polskiem dopiero z początkiem lipca 1922 r., kiedy to w wykonaniu uchwał międzynarodowych, wojska polskie pod wodzą gen. Stanisława Szeptyckiego objęły w posiadanie ziemię śląską.

Niestety suwerenność nasza na tej ziemi jest niesłychanie uszczuplona nieszczęsną konwencją genewską, która daje olbrzymie przywileje ludności niemieckiej i ułatwia propagandę zrzeszeń. Konwencja ta obowiązywać będzie jeszcze na cały szereg lat.

Polski lud górnośląski poniósł dla zjednoczenia się z Polską ogromne ofiary.

Trzy razy w krytycznym czasie po pokoju wersalskim podnosił w górę sztandar powstańczy, by z bronią w ręku i własną krwią bronić swych praw do złączenia się z Macierzą. Trzecie powstanie, urządzone już po nieszczęsnym plebiscycie, na wieść o tem, że aljanci chcą nam przyznać tylko dwa powiaty rolnicze (pszczyński i rybnicki) ogarnęło ziemię, która nie tylko dziś do Polski należy, ale i tę, którą także przyznane Niemcom, — odniosło taki skutek, że te same instancje międzynarodowe nie ośmieliły się na zamierzony krok i przyznały Polsce choć część powiatów przemysłowych, w których górnik polski wykuwa bogactwo narodu i państwa. Bo Górny Śląsk, to nie domena fabrykantów i baronów węglowych — ale to ziemia miljonowej rzeszy ludu roboczego, pracującego czy to w kopalniach, czy na roli.

Entuzjazm wśród ludu polskiego na Górnym Śląsku w chwili objęcia tego kraju przez wojska Rzeczypospolitej był olbrzymi. Jakże więc bolesne jest, że dziś słyszy się tu i ówdzie o fermentach, o zniechęceniu, które umożliwiają sukcesy wyborcze Niemcom i renegatom.

Winny temu w znacznej części stosunki gospodarczo-społeczne i błędy wielkie ze strony rządowych czynników.

Od dwóch lat szaleje na Górnym Śląsku bezrobocie, które tylko częściowo zmniejszyło się w czasie strajku angielskiego. Głód i nędza stwarza podłoże dla wrogiej agitacji.

Cóż należy uczynić? Należy Górny Śląsk otoczyć opieką, należy w jak najszerszej mierze uwzględniać interesy tej ostoi polskości na G. Śląsku, jaką stanowi zahartowany w pracy i w boju robotnik śląski.

Na Górnym Śląsku trzeba też zwracać uwagę jeszcze większą, niż gdzieindziej, na dobrą administrację, na właściwe metody pracy. Na każdem polu musimy pracy niemieckiej przeciwstawiać naszą ulepszoną metodę pracy. Opieka, ład i porządek — oto zadania rządu polskiego w stosunku do Górnego Śląska, oto najlepszy sposób walki z wrażą robotą niemiecką.

Manifestacja, która w niedzielę odbyła się w Katowicach, ma być z jednej strony protestem przeciw zakusom niemieckim o odebranie Górnego Śląska Polsce, a z drugiej strony ma być pokrzepieniem serc braci górnośląskiej, wiernej, zdolnej do heroicznych czynów.

Tego pokrzepienia serc trzeba nam na Śląsku. Górny Śląsk nie może być politycznem targowiskiem, ale granitowym murem, chroniącym nas już od inwazji pruskiej.

Niedziela 20 marca zaś dla całej Polski niech będzie przypomnieniem co należy uczynić dla Górnego Śląska.

Wielka manifestacja polskości G. Sląska.

Katowice, 21. 3. Wczoraj o godz. 8 min. 40 rano przybyli do Katowic celem wzięcia udziału w uroczystości związanej z obchodem 6-lecia plebiscytu na Górnym Śląsku minister Kwiatkowski, jako reprezentant Prezydenta Rzeczypospolitej i rządu, generał dywizji Romer w imieniu premjera Piłsudskiego, wicemarszałek Gdyk jako przedstawiciel Sejmu Rzeczypospolitej.

Ponadto przybył szereg delegacyj wojewódzkich z całej Rzeczypospolitej oraz liczni korespondenci prasy zagranicznej i krajowej. Przybyli dostojnicy przeszli przy dźwiękach hymnu narodowego przed frontem kompanji honorowej 73 p. p., kompanji honorowej policji i powstańców śląskich, poczem udali się poprzez ulice odświętnie udekorowane flagami o barwach państwowych do katedry kościoła Św. Piotra i Pawła na nabożeństwo. Mszę św. celebrował ks. Walenta, uchodźca z Raciborza, kazanie wypowiedział ks. Fross, uchodźca z Zabrza. W nabożeństwie poza gośćmi przybyłymi z Warszawy wzięły udział liczne delegacje, przybyłe na obchód ze sztandarami oraz przedstawiciele miejscowych władz i instytucyj społecznych.

150.000 uczestników pochodu narodowego w Katowicach.

Po śniadaniu udali się goście na ul. 3-go Maja, gdzie u wylotu ulicy Wawelskiej przyjęli defiladę pochodu, będącą głównym punktem programu uroczystości śląskich. Na pochód ten z całego Śląska przybyło około 150 tysięcy członków różnych organizacyj. Dyrekcja Katowicka musiała dostarczyć 69 pociągów nadzwyczajnych, aby umożliwić przybycie na uroczystość tym wszystkim, którzy chcieli swą obecnością zadokumentować polskość Górnego Śląska. Imponujący ten pochód trwał przeszło 3 godziny. Ogółem przedefilowało przy dźwiękach swoich orkiestr kilkadziesiąt organizacyj śląskich ze sztandarami.

Defilada jednego tylko związku, powstańców śląskich, w której wzięło udział 37 tysięcy członków trwała około 40 minut. Entuzjazm wzbudziła kompanja sztandarowa tego związku ze 120 sztandarami poszczególnych oddziałów. Następnie defilowały Związek Hallerczyków, Zw. Harc. Polsk., Narodowy związek Powstańców i byłych Żołnierzy, Związek Straży Ogniowych, Sokół, Związek Uchodźców Śląskich, Związek Inwalidów, Banderja konna, Związek Rolników śląskich, Związek górników i hutników, oddziały policji konnej i pieszej, Związek kobiet polskich i wiele innych organizacyj. Dzielna postawa defilujących organizacyi raz wraz wywoływała okrzyki i oklaski zebranych. Po defiladzie uczestniczące w niej organizacje zebrały się na rynku przed teatrem polskim i na przyległych ulicach. Pierwszy zabrał głos minister Kwiatkowski, który podkreślił, że szósta rocznica plebiscytu na Śląsku, to pamiętny i radosny dzień, który historja zapisze potomności obok Grunwaldu i Unji Lubelskiej, obok Konstytucji Majowej i Racławic. Mimo wiekowego naporu wrogich sił, zwyciężył wielki, szary lud śląski i jego wola.

Z kolei przemówił gen. Romer w imieniu premjera Piłsudskiego, poczem zabrał głos imieniem Sejmu Rzpltej, wicemarszałek Gdvk, który powiedział, co następuje: „Rodacy! Po 600 letniej niewoli poraz pierwszy dnia 20 marca 1921 r. usłyszał świat cały gromki głos ludu śląskiego, domagający się w sposób stanowczy, zgodnie z wynikiem plebiscytu i w imię krwi, przelanej w powstaniach, przyłączenia prastarej dzielnicy Piastowej do pnia macierzystego. Ani terror moralny, ani polityczny, ani też długotrwałe gnębienie nie zmogły ludu śląskiego, ani jego wielkie serca, które zawsze biło i czuło po polsku. W tym wielkim dla Śląska i Polski całej dniu szóstej rocznicy plebiscytu serca wszystkich Polaków biją zgodnym rytmem, a usta nasze donośnie wołają światu: nie damy ziemi, skąd nasz ród, tak nam dopomóż Bóg! Niech żyje Polska! Niech żyje Górny Śląsk.

Następnie dłuższe przemówienie wygłosił wojewoda śląski, dr. Grażyński. Imieniem m. Lwowa przemówił dr. Stahl, który w swem przemówieniu porównał walkę o wolność kresowego m. Lwowa z walką o wyzwolenie G. Śląska. Imieniem społeczeństwa śląskiego przemówił marszałek Sejmu śląskiego, Wolny.

Wszystkie przemówienia przerywane były kilkakrotnie oklaskami i okrzykami na cześć Śląska i bohaterskiego ludu śląskiego.

Ostatni zabrał głos prezes komitetu obchodu, p. Małkowski, który zaproponował zebranym przyjęcie rezolucji, którą podamy w następnym numerze.

Wydanie renegata posła Ottona Ulitza.

Katowice, 22. 3. Rok temu właśnie, w związku z głośną aferą „Volksbundu“, przesłał prokurator przy Sądzie Apelacyjnym w Katowicach do Sejmu śląskiego wniosek o wydanie sądowi posła Ottona Ulitza, przewodniczącego „Volksbundu“, oskarżonego o występek udzielenia pomocy obywatelowi polskiemu w uchyleniu się od służby wojskowej.

W aktach prokuratury znajduje się fotografja dokumentu, datowanego z dnia 15 czerwca 1925 r. następującej treści (orginał w języku niemieckim):

Poświadczenie.

Niniejszym stwierdzamy, że pan Viktor Białucha, urodzony 1903, jest członkiem naszego związku. Jest on zapatrywań niemieckich, podlega tutaj obowiązkowi służby wojskowej i dlatego musi uciekać do Niemiec.

Zarząd: Ulitz.

Pieczęć Volksbundu.

O ustawę antykomunistyczną.

Warszawa, 22. 3. Na dzisiejszem posiedzeniu komisji konstytucyjnej pos. Berezowski (Z. L. N.) referował projekt ustawy o walce z komunizmem. Komisja wybrała celem przedyskutowania projektu podkomisję, do której weszli posłowie Berezowski (Z. L. N.), Kiernik (Piast) i Lieberman (P. P. S.).

Nie wolno współdziałać ze zdrajcami!

Niezależna Partja Chłopska organizacją nielegalną.

W poszczególnych województwach rozlepione zostały obwieszczenia wojewodów w sprawie „Niezależnej Partji Chłopskiej", która rozporządzeniem min. spraw wewnętrznych uznana została za organizację nielegalną.

Obwieszczenie to, w formie wezwania do ludności, zaznacza, że „Niezależna Partja Chłopska" od pierwszej chwili swego powstania działała na szkodę państwa polskiego. Opanowana przez komunizujących działaczy, dążyła do zniszczenia ustroju Polski, do podważania ustaw i praw obowiązujących oraz do wywoływania gwałtów i zakłócania porządku publicznego.

Z tego powodu min. spraw wewnętrznych odpowiedzialny za spokój w państwie przed Sejmem i społeczeństwem, ogłasza „Niezależną Partję Chłopską" za organizację nielegalną.

Województwo ostrzega ludność przed braniem jakiegokolwiek udziału w pracach Niezależnej Partji Chłopskiej, jak również uczestniczenia na jej zebraniach. Wszyscy, którzy po dniu tego rozporządzenia będą członkami tej partji, lub też będą z nią współdziałać, zostaną ukarani z całą surowością sądowo karną.

Podobne obwieszczenie ogłoszone zostało na całym terenie państwa polskiego.

Echa napadu na redakcję „Słowa Polskiego".

Lwów, 22 3. Na wczorajszem wspólnem posiedzeniu Syndykatu Dziennikarzy i Towarzystwa Dziennikarzy przy udziale 16 członków, reprezentujących całą prasę lwowską bez różnicy odcieni politycznych, przyjęto 14 głosami na 16 rezolucję, która powiada m. in.:

„Fakt zaatakowania redaktora w jego biurze podczas sprawowania przez niego czynności dziennikarskiej przez trzech oficerów w pełnych mundurach z szablami przy boku, fakt niestety w Polsce w ostatnich latach coraz częściej się powtarzający, musimy uważać za objaw w najwyższym stopniu niezdrowy i zasługujący na surowe skarcenie i potępienie".

Dalsze ustępy rezolucji stwierdzają, że do orzekania powołane są władze państwowe oraz zrzeszenia dziennikarskie. Wreszcie rezolucja wyraża przekonanie, że należy położyć tamę wypadkom „odruchów" tego rodzaju, dokonywanych rzekomo w imieniu korpusu oficerskiego.

W związku z napadem władze wojskowe rozpoczęły śledztwo. Do redaktora Kordysa przybył oficer żandarmerji i spisał u niego protokół.

Konflikt włósko-jugosłowiański rozpatrzy Liga Narodów.

Londyn, 23 3. Chamberlain oświadczył, że otrzymane przez niego informacje skłaniają go do przypuszczenia, że odwołanie się do Ligi Narodów w sprawie incydentu włosko-jugosłowiańskiego będzie konieczne.

Wstrzymanie pożyczki amerykańskiej dla Jugosławji.

Londyn, 23. 3. Rząd angielski zaproponował rządowi jugosłowiańskiemu, aby attache wojskowi mocarstw zbadali natychmiast stan zbrojeń Jugosławji. Według doniesień dzienników z Nowego Jorku w związku z wiadomościami o wypadkach na Bałkanie, banki amerykańskie wstrzymały wypłatę Jugosławji udzielonej niedawno pożyczki 30 miljonów dolarów.

Narady nad notą włoską.

Londyn, 23. 3. Rząd brytyjski, francuski i niemiecki, do których rząd włoski skierował niedawno swoją notę w sprawie Albanji, prowadzą obecnie wymianę zdań w tej sprawie. W angielskich kołach politycznych wyrażają przekonanie, że propozycja jugosłowiańskiego min. spraw zagr. zbadania sprawy na miejscu przez strony niezainteresowane przyczyni się do zażegnania konfliktu.

Ogniste strzały.

Ugodzony strzałą p. Jana Ewertowskiego, podejmuję takową, równocześnie składam **10 zł** w kasie tut. Kółka Rolniczego na zakup sztandaru i strzelam w p. **Maksymiljana Wojtasza** z Mikołajk.

Wład. Ewertowski — Mikołajki.

Ugodzony strzałą p Jana Kroplewskiego przyjmuję takową, równocześnie składam **10 zł** w kasie tut. Kółka Rol. na zakup sztandaru i rzucam ręczny granat w Wielm. p. **Izydora Waszkiewicza** z Lipowego Dworu.

Konstantyn Grzonkowski — Mikołajki.

7. Wybór zarządu.
8. Walne głosy.

Nowemiasto, 18 III 27 r.

Bazanowski (—) prezes.

Walne zebranie P. C. K.

odbędzie się dnia 10 kwietnia 1927 o godz. 4 po południu w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokółu z ost. walnego zebrania.
2. Sprawozdanie sekretarza.
3. „ skarbnika.
4. „ komisji rewizyjnej i udzielenie pokwitowania komitetowi.
5. Likwidacja miejscowego koła, ewentualnie wybór komitetu.
6. Wolne głosy.

Nowemiasto, 22. III. 27. Komitet.

Pożar.

Mroczenko. W nocy z 21—22 bm. z nieznanych dotąd przyczyn, powstał pożar w stodole, będącej własnością p. Józefa Dmochewicza z Mroczenka, a znajdującej się czasowo w dzierżawie dzierżawcy p. Blaskowskiego. Spłonęła słoma, koza i kilka kur. Strata wynosi około 2000 zł, poszkodowany był ubezpieczony.

Z Pomorza

Ekshumacja zwłok zamordowanego.

Lidzbark. Dnia 24 bm. odbyła się ekshumacja zwłok nieznanego zamordowanego celem dalszego odbycia sekcji, przy udziale lekarza pow. p. Dr. Kerwata i p. Dr. Kurzętkowskiego, p. sędziego Szalińskiego i komendanta policji Państwowej p. Ławiszewskiego. Skonstatowano, że organa wewnętrzne jak płuca, śledziona, nerki, wątroba i t. d. wykazały wszelkie cechy zdrowotności. Na to, że zamordowany nigdy nie był alkoholikiem i w tragicznym dniu nie używał alkoholu, wskazuje brak odoru alkoholu w żołądku, brak zwapnienia żył, oraz zupełnie zdrowa wątroba. Śmierć nastąpiła przez kilkakrotne uderzenie kamieniem. Pierwszy cios zadany w czoło unieprzytomił ofiarę, która jednakże jeszcze zrobiło około 2 kroki. Drugie już uderzenie zadane w tylną czaszkę spowodowało śmierć. Morderca pozatem uderzył ofiarę swoją jeszcze kilkakrotnie w tył czaszki. Sekcja trwała około $1\frac{1}{2}$ godz.

Baczność Inwalidzi wojenni.

Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów zawiadomił tutejszy Związek Inwalidów Wojennych, Koło Brodnica, że zostaną wydane inwalidom wojennym koncesje na sprzedaż (wyszynk) napojów alkoholowych, oraz koncesje na detaliczną sprzedaż wyrobów tytoniowych, w następujących powiatach:

	wyszynk,	detal. sprzed. tyton.
Powiat brodnicki	14 koncesji	89 koncesji
„ działdowski	4 „	34 „
„ lubawski	11 „	89 „

Inwalidzi wojenni, którzy się o koncesję zamierzają ubiegać, winni wnieść udokumentowane prośby pra-

Ogniste strzały.

Ugodzony strzałą p. Bolesława Olszewskiego strzelam w p. **W. Wachowskiego,** powiatowego lekarza wet. i składam równocześnie **10 zł** na zakup sztandaru dla towarzystwa Powstańców i Wojaków.

Nowemiasto, 24. III. 1927.

Dr. Zerbe.

Wiadomości.

Nowemiasto, dnia 25 marca 1927.

Kalendarzyk. 25 marca, Piątek, Zwiastowanie N. M. P.
26 marca, Sobota, Ludger, bm. Olimpja.
27 marca, Niedziela Srodopostna. Jan Dam.

Wschód słońca g. 5 — 24 m. Zach. słońca g 17 - 56 m.
Wschód księżyca g. — — m. Zach. księżyca g. 12 — 48 m.

Z miasta i powiatu

Ruch oświatowy.

Nowemiasto. W sobotę dnia 19-go bm. w auli gimnazjalnej odbyła się dalsza serja wykładów oświatowych ilustrowanych przezroczami na temat: 1. Krysztof Kolumb i odkrycie Ameryki. 2. „Pan Tadeusz".

Prelegent pierwszego ks. wikary Kalinowski umiał przykuć uwagę słuchaczy swem jędrnem, a nader zajmującem i przystępnem przedstawieniem życia, podróży Krysztofa Kolumba, jego przygód i wiekopomnego odkrycia Nowego Swiata, niewdzięczności, którym zapłacono za tak wielkie dobrodziejstwo wyświadczone ludzkości. Piękne barwne obrazy uplastyczniające najważniejsze momenty i szczegóły, pomogły utrwalić je na zawsze w pamięci słuchaczy.

Prelegentka drugiego wykładu p. Markowska zobrazowała nam tło perły naszej literatury epicznej „Pana Tadeusza" oraz uwydatniła nam wykwintnym językiem całe piękno tegoż poematu cytująca najpiękniejsze ustępy pamięciowo i ilustrując szczególne ciekawe sceny przeźroczami.

W dniu następnym t. j. w niedzielę, dnia 20 bm. też same wykłady ilustrowane przeźroczami wygłoszone zostały w Niem. Brzozie w salce miejscowej oberży przy licznym udziale publiczności. Zainteresowanie publiczności tego rodzaju wykładami było tak wielkie, że ogólnie odzywały się głosy, aby częściej je urządzać.

Walne zebranie Członków powiatowego Komitetu T. C. L.,

odbędzie się dnia 1 kwietnia 1927 o godz. 3. po południu w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego.

Program:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokółu z ost. walnego zebrania.
3. Sprawozdanie sekretarza.
4. Sprawozdanie skarbnika.
5. Sprawozdanie bibljotekarza.
6. Sprawozdanie komisji rewizyjnej.

J. GORLIC. 37

NARZECZONA Z „TITANIKA".

ORYGINALNA POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA.

(Ciąg dalszy).

Czuła głębokie współczucie dla ofiary morderstwa.

Chociaż Helena nie kochała tego człowieka i bez miłości ulegając tylko presji, została jego żoną, chociaż w głębi duszy pogardzała nim i wiedziała, że u jego boku nigdy nie będzie szczęśliwa, to przecież w tej chwili żałowała go serdecznie.

Nieszczęśliwy, jakkolwiek był człowiekiem złym, zasługiwał na litość.

Minęło zaledwie parę minut, jak wyszedł dumny z domu, w którym uważano go za pana, miał przy swym boku uroczą istotę, która miała do niego należeć przez całe życie, czekały go niezmierzone bogactwa, gdyż spełnił życzenie Freda Webba i poślubił jego siostrzenicę, przybyłą z Polski, przed kilku minutami jeszcze był dzieckiem szczęścia w całem tego słowa znaczeniu. A teraz? Straszliwa dłoń przeznaczenia spadła nań niespodziewanie i powaliła go jednym ciosem.

Leżał na wilgotnym bruku, blady.

— Heleno, ukochana moja, to ja jestem! Błagam cię, skorzystaj ze sposobności i uciekaj ze mną! Ten człowiek nigdy dla ciebie nie będzie niczem!

Helena odwróciła trochę głowę i spojrzała w górę.

Ujrzała Ryszarda Warskiego, który pochylał się nad nią z błagalnym wzrokiem i wyciągnął do niej ramiona, jakby ją chciał podnieść z ziemi i unieść ze sobą.

— Każda chwila jest droga! — nalegał. — Pójdź ze mną ukochana! Nie wahaj się! Nieznana ręka, która zatopiła nóż w piersiach tego człowieka, potargała również więzy, które cię z nim łączą.

Helena zadrżała, gdy poczuła ramię Ryszarda obejmujące ją.

Cóżby dała za to, by się móc rzucić w te ramiona, by pozostać w nich na wieczność całą.

Ale już w następnej sekundzie opamiętała się.

Piękne jej oczy napełniły się łzami, gdy szepnęła do Ryszarda:

— Pozostaw mnie w spokoju, ukochany, nie powiększaj jeszcze ciężaru, który muszę nieść przez całe życie. Nie mogę iść za tobą, gdyż tutaj leży człowiek, którego mnie poślubiono, leży walcząc ze śmiercią.

— Któremu jesteś poślubioną — zawołał Ryszard — ale do którego serce twoje nie należy. Ono jest i będzie mojem.

— I pozostanie twojem aż do ostatniego tchnienia. Ale między mną a tobą Ryszardzie, stoi obowiązek wielki i nie do przezwyciężenia, stoi ten nieszczęśliwy, który mnie potrzebuje.

Czyżby rozmowa ta, która była prowadzona najcichszym szeptem, doszła do uszu rannego? Czyżby Sidney Mac Hollister poznał był pod cygańskiem przebraniem, w którem Ryszard ciągle jeszcze pozostawał młodego Polaka? Czyżby nienawiść tak głęboko utkwiła w jego sercu, że nawet w tej chwili zaopatrzyła jego wzrok?

Sidney Mac Hollister podniósł nagle rękę, wskazał nią na Ryszarda i krzyknął przeraźliwym głosem, nie zważając na to, że może przypłacić życiem ten okrzyk:

— Oto mój morderca! Trzymajcie go! On mię pchnął sztyletem!

Odźwierny, woźnica, który zeskoczył z kozła, oraz Józef kamerdyner, który dopiero co otwierał drzwiczki powozu młodej parze, wszyscy krzątali się koło Sidneya Mac Hollistera.

Ale jak zwykle bywa wśród zamieszania i trwogi, jaką wzbudza podobny wypadek, żaden z nich nie wiedział, co należy począć.

Józef sięgnął nawet ręką w kierunku sztyletu, chcąc go wyrwać z piersi pana.

— Precz! — krzyknęła Helena jeszcze dosyć wcześnie. — Zostawcie ten sztylet. Czy chcecie zabić waszego pana? Nie ruszajcie rany i biegnijcie po lekarzy! Tylko prędko, zawiadomcie również pana Webba o tem, co się stało!

Ze wszystkich stron zbiegli się przechodnie. Naokół leżącego na ziemi utworzyło się koło, złożone ze setek osób. Rzucano pytania na wszystkie strony, dawano objaśnienia, ale nikt nie użyczył rannemu pomocy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Strzały łączności i siły.

W myśl zakupu sztandaru połączony ogniwem łańcucha w „Jedności siła“ przez druha Elminowskiego ciągnę takowy dalej dokładając nowe ogniwo siły zbiorowej w wysokości **5 zł** na ręce druha Kryna i łączę takowem drh. **Dziąbę** z Radomna.

Adam Szramka — Radomno.

Ugodzony strzałą druha Hozenberga podejmuję takową. Równocześnie składam **10 zł** u skarbnika na zakup sztandaru Tow. Pow. i Wojaków w Radomnie i wymierzam strzał w druha **Jana Kryna** z Radomna i druha **Bolesława Tylmanowskiego** z Gryźlin.

Budzichowski.

Nowydwór, dnia 24. 3. 1927 r.

---

widłowo ostemplowane do urzędu Skarbowego Akcyz i Monopolów Państwowych w Brodnicy w terminie **do 10 kwietnia 1927 r.** Warunki konkursowe są wyłożone w biurze Związku Inwalidów Wojennych w Brodnicy, ul. Zduńska, gdzie się udzieli także bliższych informacji.

Zarząd Związku Inw. Wojen. Koło Brodnica.

Zjazd Oświatowy T. C. L.

Tczew. W Tczewie odbył się w czwartek ubiegły zjazd oświatowy T. C. L. na Pomorzu. Po nabożeństwie odprawionem przez ks. prałata Dembka z Grudziądza rozpoczęły się przed południem obrady, które zagaił ks. dyrektor Ludwiczak. Marszałkiem obrano posła ks. prob. Kupczyńskiego z Tczewa, sekretarzem prezesa Pow. Kom. T. C. L. p. Pawlikowskiego z Tczewa. Następnie kurator Pom. Okr. Szkolnego p. Szwemin przedstawiając znaczenie książki polskiej, zachęcał nauczycielstwo do gorliwego zajmowania się sprawami T. C. L. Sprawozdanie ks. dyr. Ludwiczaka z działalności T. C. L. na Pomorzu obejmowało okres od 1. 7. 1925 do 30. 3. 26 r. Ze sprawozdania tego wynika, że w województwie pomorskiem było 278 bibljotek, 30 466 książek, 9453 czytelników i 143 828 wypożyczeń. W stosunku do roku ubiegłego spadła liczba książek, co narazie wytłumaczyć trudno, natomiast podniosła się znacznie cyfra wypożyczeń. W stosunku do liczby mieszkańców rezultaty powinny być znacznie korzystniejsze. Odczytów oświatowych z ramienia T. C. L. odbyło się w roku sprawozdawczym na Pomorzu 311.

Prócz istniejącego od lat pięciu Uniwersytetu Ludowego w Dalkach, posiada T. C. L. taki sam zakład również na Pomorzu, w miejscowości Zagórze na Kaszubach. Nowy ten uniwersytet ludowy znajduje się jeszcze w stadjum początkowem, ponieważ wśród szerokich kół ludności miejscowej niema należytego zrozumienia dla tego rodzaju instytutu. Organ Związku „Przegląd Oświatowy“ został znacznie rozszerzony przy równoczesnem obniżeniu abonamentu, wobec czego pismo to powinno doznawać większego poparcia niż dotychczas.

Nadesłane.

(Za ten dział Redakcja nie odpowiada.)

Odnośnie do korespondencji z Radomna

w № 32 z dnia 15 bm. i № 34 z dnia 19 bm. gazety „Drwęca“, mianowicie co do sprostowania p. B. Bartkowskiego w № 34 z dnia 19 bm. proszę o umieszczenie w najbliższym № „Drwęcy“ następującego wyjaśnienia, a do czego jestem jako sołtys tut. gminy zobowiązany ze względu na to, aby nie dopuścić do wprowadzenia w błąd opinji publicznej. Prawdą jest, że p. Bartkowski jako naczelnik Ochotniczej Straży Pożarnej, stawił wniosek w ubiegłym roku o subwencję do Rady gminnej w kwocie 42 zł i takowe Rada gminna przyznała, dalej, sprostowanie p. Bartkowskiego jakoby na posiedzeniu tutejszej Rady gminnej w dniu 19. II. br. na wniosek p. Bielawskiego, zalecający przeznaczyć pewną kwotę na powiększenie bibljotek szkół powszechnych, nie wypowiedział słów: „nic nie damy, kto chce dać, niech sam da, ale gmina nic nie da“, jest nieprawdą. Prawdą jest, że słowa te wypowiedział zrywając się ze swego miejsca, wprost krzyczącym i bałaśliwym głosem. Fakt ten miał miejsce i nie da się niczem zaprzeczyć.

Twierdzenie p. B., jakoby był za przeznaczeniem pewnej kwoty na cel wyżej wymieniony, jest kłamstwem, ponieważ ani jednem słowem p. B. nie zaznaczył, że jest za tem i sprawę popiera, lecz w pierwszym rzędzie należy pamiętać o naszych ubogich, z którym to apelem rzekomo się do mnie zwracał.

Jak p. B. pojmuje i porównuje jedno z drugiem i jaką bronią walczyć chce, najlepszy dowód, że na posiedzeniu, które się odbyło 20 bm. za wnioskiem komisji ubogich w sprawie przyznania wsparcia wdowie 70-letniej Franciszce Racińskiej niegłosował, wobec czego wniosek komisji 1 głosem większości przepadł.

Twierdzenie p. B. „że oświata nam jeść nieda“, jest nie do wytłumaczenia.

Bowiem społeczeństwo stojące na poziomie wysokim oświaty, tylko tą drogą do dobrobytu dojść może. Uważam, że te kilka słów wystarczą do należytego wyjaśnienia i sprostowanie sprawy, a zarazem będą nauką na przyszłość, aby nie dawań sprostować nieprawdziwych, które zamiast wyjaśnić, jeszcze bardziej w błąd wprowadzić mogą.

Elminowski sołtys.

Ostatnie wiadomości.

Warszawa 25. 3. Na przeprowadzonej w dniu wczorajszym konferencji premjera z marsz. Sejmu, ze strony rządu zakomunikowane zostało, iż po dzisiejszem plenarnem posiedzeniu nastąpi zamknięcie sesji budżetowej przez rząd, co spowodowane jest chęcią wyodrębnienia zagadnień budżetowych. Ustalone zostało, iż rząd w porozumieniu z marsz. sejmu zwoła prawdopodobnie jeszcze w ciągu marca sesję nadzwyczajną dla załatwienia spraw aktualnych. Termin marcowy jest jednak jeszcze pod znakiem zapytania.

•

Do Belwederu nadeszło zaproszenie ks. biskupa Jałbrzykowskiego, wystosowane na ręce premjera, w którem zaproszony on jest na uroczystość koronacji cudownego obrazu M. B Ostrobramskiej, wyznaczonej na 2 lipca br.

•

Wczoraj odbyła się konferencja pos. Kiernika i Bryły z przedstawicielem klubu żydowskiego Reiberem o charakterze informacyjnym.

•

Wczoraj odbyło się posiedzenie zarządu Głównego P. S. L. „Piasta“. Na posiedzeniu stwierdzono znaczny rozwój organizacji oraz brak poważnej tendencji rozłamowej, oczem w ciągu kilka dni ostatnich krążyły pogłoski.

•

Redaktor organu N. P. R. „Głosu Codziennego“ Kwieciński został wyzwany przez pułk. Jagryn-Maliszewskiego. komendanta głównego policji przez sekundantów gen. Góreckiego i pułk. Urlicha na pojedynek. Wyzwanie to jest konsekwencją zamieszczonej we wczorajszym „Głosie Codziennym“ notatki p. t. „Widmo policmajstra Mejera na dancingu warszawskim“, zawierający opis incydentu wynikłego na tle zachowania się Maliszewskiego w jednej z restauracyj warszawskich. Za notatkę tę „Głos Codzienny“ został po rozejściu się całego nakładu skonfiskowany.

•

W związku z rokowaniami w sprawie zawarcia polsko-niemieckiego układu handlowego, w końcu b. tygodnia pos. niemiecki Rauscher wyjeżdża do Berlina. Wznowienie rokowań o traktat handlowy spodziewane jest w połowie kwietnia.

•

Dziś odbędzie się w Belwederze konferencja w sprawie zainaugurowania pertraktacyj ze Sowietami o pakt o nieagresji. W konferencji wezmą udział premjer, min. spraw zagran. i pos. Patek.

•

Repertuar Teatru Miejskiego w Toruniu.
Sobota po południu dla młodzieży „Orlę“.
„ wieczorem koncert symfoniczny.
Niedziela: po południu „Polacy w Ameryce“.
„ wieczorem „Lohengrin“.

Dział porad prawnych.

Panu Pł. z W. O. 4500 mk. dziecinnych pieniędzy przedwojennych na hipotece przedstawia wartość najwyższą 5535 zł z czego wedle dzisiejszych stosunków, Sąd przyznaje około 60% t. j. około 3321 zł. O ostateczne przeliczenie należy zwrócić się do Sądu.

Ruch towarzystw.

Nowemiasto. Zebranie Tow. Samodzielnych Rzemieślników odbędzie się w niedzielę 27 bm. o godz. 5 popoł. w lokalu p. Strehla.

O liczny udział wszystkich członków prosi Zarząd.

Tynwałd. Walne zebranie Kółka Rol. w Tynwałdzie odbędzie się w przyszłą niedzielę, dnia 27 o godz. 2.giej

Serożyński.

Ostatnie wiadomości polityczne

Wniosek o wotum nieufności dla min. Meysztowicza i Niezabytowskiego został odrzucony.

Ustawę w trzeciem czytaniu przyjęto i przystąpiono do wniosku „Wyzwolenia“ o wyrażenie wotum nieufności min. sprawiedliwości i min. rolnictwa.

Wniosek o wyrażenie wotum nieufności min. sprawiedliwości Meysztowiczowi w imiennem głosowaniu został odrzucony 128 głosami przeciw 94, wniosek dotyczący min. Niezabytowskiego odrzucono również w imiennem głosowaniu 131 gł. przeciw 83.

Pellegrinetti nuncjuszem w Warszawie.

Rzym, 21. 3. Nuncjuszem papieskim w Warszawie ma być mianowany obecny nuncjusz w Belgradzie Pellegrinetti.

Deleg. urzędników państwowych u min. skarbu.

Warszawa, 23. 3. Min. skarbu przyjął dziś delegację zjednoczonych zrzeszeń i stowarzyszeń urzędników państwowych, która złożyła mu obszerny memorjał w sprawie poprawy bytu w szczególności zaś podwyżki uposażeń. Min. wysłuchał postulatów delegacji, spełnienie których zależne jest od sytuacji finansowej państwa.

Dłuższe urlopy wypoczynkowe pocztowców.

Warszawa, 21. 3. Minister poczt wydał decyzję, mocą której urlopy wypoczynkowe na liście funkcjonarjuszy pocztowych będą w roku bieżącym zwiększone o tydzień. W ten sposób funkcjonarjusze pocztowi mający do 10 lat służby otrzymają po 3 tygodnie urlopu, ponad 10 lat — 4 tygodnie, a ponad 20 lat — 5 tygodni urlopu.

Kurs dolara.

Warszawa, 25. 3. Dolar 8.93½. Tendencja utrzymana.

Za 100 zł w Gdańsku 57.38—57.52.

1 funt angielski	43.56	—	—
100 franc. frank.	35,12	—	—
100 frank. szwajc.	172,50	—	—
100 koron czeskich	26 57	—	—
100 lirów włoskich	41,42	—	—
100 guld. holandyjskich	359,00	—	—

Za redakcję odpowiedzialny: W. Stawicki w Nowemmieście.

Szanownej publiczności Nowegomiasta i okolicy podaję do łaskawej wiadomości, iż

sprowadziłam modistkę

z pracowni Herzego z Warszawy, która wykonuje najelegantsze toilety po przystęp. cenach. Proszę o łaskawe poparcie kreślę z poważaniem

Józefa Gablerowa, Nowemiasto.

We wtorek, dnia 29. marca br. o godz. 10 przed poł. odbędzie się

dobrowolna licytacja

maszyn i narzędzi rolniczych

należących do **p. Bogdańskiego z Wawrowio.** Licytacja odbędzie się na podwórzu p. W. Jędrzejewskiego.

Baczność Rolnicy!

Len za Płótno.

Dnia 4. i 5. kwietnia br. będę przyjmował słomę lnianą w Lubawie na dworcu, w Nowemmieście 7. IV. 27 r. — Słoma lniana musi być sucha i nie zgniła, zarazem nadmieniam, że kto ma co do żądania, proszę się w tym dniu zgłosić. Zarazem donoszę Szan. Publiczności, że z powodu przebudowy byłej gorzelni Targowisko mam do sprzedania około 80 tys. **cegły** i 15 tys. **dachówek** oraz **tragarze** (tregrów) **słupów żelaznych** w dobrym gatunku. Reflektanci mogą się zgłosić piśmiennie.

PAROWA WYTWORNIA WŁÓKNA,

J. PRZYKŁOTA, Lipinki pow. lubawski.

Białobłoty, poczta Montowo 3.

oddaje **silne kłącze** iris germanica lila, po 20 gr., 100 szt. 16.50 Pozatem lilium candidum (lilja biała pachnąca) cebulki po 60 gr, 10 szt. 5 zł. **Silne wysadki** chrysanthemium maximum (małgorzatki białe) wielkokwiatowe po 10 gr, 100 szt. 8 zł.

Szan. Publiczności Nowegomiasta i okolicy podaję do łaskawej wiadomości, iż **dnia 12-go marca br.**

uruchomiłem

warsztat mechaniczno-ślusarski

przy ul. Jagiellońskiej nr. 10 u p. Kurlikowskiego w podwórzu. — Wykonuję wszelkie reperacje w zakres mechaniczny wchodzące: maszyn rolniczo-gospodarczych, maszyn do szycia, centryfug, rowerów, samochodów, i motocyklów, także broń myśliwską, na życzenia odnawianie broni. Wykonuję prace mi powierzone solidnie i po cenach bardzo przystępnych — Prosząc o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa, kreślę

z poważaniem

ST. KUJAWA, NOWEMIASTO.

Dla chorych, rekonwalescentów, małokrwistych i karmiących matek

BROWAR TORUŃSKI TOW. AKC. W TORUNIU

Szanownej Klijenteli podaję do łaskawej wiadomości, iż

objąłem zastępstwo na powyższe piwo

na Lubawę i okolicę i polecam takowe po cenach oryginalnych.

Z poważaniem

Ludwik Stienss, Lubawa, Rynek, telef. 34.

Mam na sprzedaż

miód pszczelny

z lipca zeszłego roku **i kilka koszek.**

Szczepan Tułodziecki, **Lubawa,** ul. Kopernika 19.

UCZENICE

do szycia i kroju, jako

i pomocnice

mogą od zaraz się zgłosić.

Kl. Lewandowska,

mistrzyni damsko-krawiecka.

Lubawa, ul. Gdańska 52.

Potrzebny od 1. kwietnia

chłop

z 14—16 letnim

chłopcem.

Gdzie wskaże eksp. „Drwęcy".

Uczciwą i rzetelną

służącę

która samodzielnie gotuje poszukuje od 1. maja br.

M. Zimna,

Nowemiasto, Rynek.

Dziewczyna

dobrze polecona, uczciwa, potrzebna od **zaraz lub od 1. kwietnia** do pomocy w kuchni.

Maj. Bielice,

p. Biskupiec Pomorski

Niniejszem podaję Szanownej publiczności, że

młyn W. Pacółtowo

(p Kitowskiego)

od dnia 25-go marca br.

przemiela zboże

na śrut za 4 ft. i na mąkę za 10 ft. od centnara.

Próżne

butelki i gąsiorki

1 litrowe i $1/2$ litrowe

kupuje

Stanisław Rost.

Na moją restaurację przy rynku poszukuję **od zaraz**

dzierżawcy

w rachubę wchodzą tylko inwalidzi wojenni, którzy się mogą natychmiast zgłosić.

JULJAN TRUSZCZYŃSKI.

Lubawa.

Polecam

drzewka owocowe

które wychowałem w Lubawie, odmiany te, które w naszej okolicy nie chorują

Franc. Chraplak, ogrodnik

Lubawa.

LINY

do dzwonów w różnych grubościach, **do rybołóstwa** w różnych długościach, **dla straży pożarnej, dla kominiarstwa i dla rolnictwa** w rozmaitych gatunkach z czystych konopi wykonuje

P. ZIMMA,

Nowemiasto, Okólna 12

powroźnia konopniana.

Słomę

zdrową ma na sprzedaż

Nadolny, Montowo.

Sprzedam od zaraz prawie nową

maszynę

do szycia.

Zgłoszenia przyjmuje Filja „Drwęcy", Lubawa.

---

14 tanich dni!

od 14-go do 28-go marca b. r.

urządza skład bławatów i konfekcji

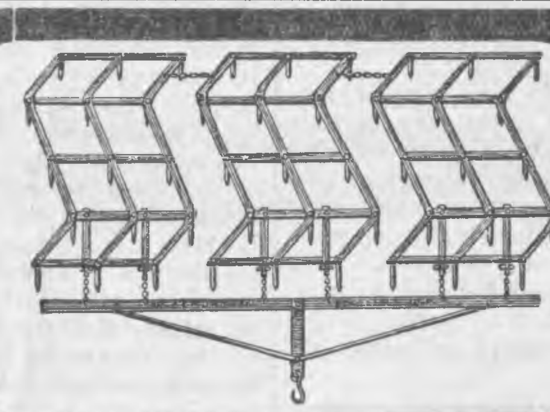
W. Myszkowski,

LUBAWA, Rynek nr. 21.

Mianowicie poleca na ten czas: Bielskie sukna i kamgarny na ubrania; materjały damskie, barchany, płótna, surówkę, pościelowe, dobre inlety itd. również konfekcję męską i dziecięcą w wielkim wyborze i wszelk. artykuły męskie.

Na wszelkie towary udzielam 10% rabatu.

BRONY

do kartofli, siewu i rolne,

pługi, radła i kultywatory

oraz wszelkie towary żelazne i materjały budowl.

poleca

WŁ. CZAJKOWSKI,

Lubawa, telef. 44.

Laboratorjum

Chemiczno Bakterjologiczne

Lubawa-Pomorze

ul, Św. Barbary Nr. 30.

przyjmuje badanie krwi, moczu, plwociny, mleka żeńskiego i do kontroli termometry lekarskie.

Czynne od godziny 9-tej do 5-tej po południu.

Prowizor **J. ŁAPIN.**

Ziemniaki

jadalne i fabryczne kupuje wagonowo i w mniejszych partjach na skład po cenach najwyższych

Alojzy Bielecki,

Lubawa.

Pomorski Dom Zbożowy.

Z dniem 1 kwietnia r. b. wydzierżawię

27 mórg roli.

K. Ohl, młyn, Lubawa.

Wierzby

do obsadzenia dróg i bagien również **SŁOMĘ** ma na sprzedaż.

Majątek Gierłoż.

BACZNOŚĆ!

Szanown. Publiczności podaję do łaskawej wiadomości,

że uruchomiłem

młyn motorowy

i mielę na życzenie. Proszę Szanowną Publiczność o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa, kreślę

z poważaniem

Bernard Lewalski, Nowemiasto,

ulica Jagiellońska 10.

Bank Ludowy

w Nowemmieście.

Udziela członkom pożyczek wekslowych i na koncie bieżącym i pobiera 15 proc w stosunku rocznym.

Przyjmuje wkłady depozytowe i płaci za wypowiedzeniem

dziennem	7%
miesięcznem	8%
kwartalnem	10%
półrocznem	12%

wkłady dolarowe

kwartalnem	5%
półrocznem	7%

Kupuje złoto, srebro, dolary, marki, franki i inne obce waluty.

Pośredniczy w kupnie i sprzedaży akcji i papierów wartościowych.